

JIM/

23. september 2015

Fiskeridirektoratet

Beskyttelse av korallrev – høring

Fiskebåt viser til Fiskeridirektoratets høring av gjennomgang av områder for beskyttelse av korallrev, med høringsfrist 30. september d.å. Fiskebåt vil før vi kommenterer selve høringen gi noen generelle kommentarer til bunnhabitatvern. Til slutt vil vi kommentere forskriftene om vern av bunnhabitater.

1. Vern av sårbare bunnhabitater

Prosesser knyttet til vern av sårbare bunnhabitater har tiltatt nasjonalt og internasjonalt de siste årene i takt med økende kunnskapsnivå og miljøfokus. I Norge ble det etablert et vern mot fiske med bunnlepte redskaper på definerte korallrev allerede i 1999. Etter dette har Norge inntatt en aktiv rolle i internasjonale prosesser, og bidratt til at overnasjonale organ som FNs generalforsamling og FN-organet FAO, samt regionale fiskeriforvaltningsorganisasjoner som NAFO, NEAFC og CCAMLR, har satt temaet på dagsorden og etablert forvaltningstiltak. Fiskebåt har forsøkt å bidra konstruktivt i prosessene nasjonalt og internasjonalt med å utvikle forvaltningsregler som ivaretar hensynet til vern så vel som fiskeriinteressene.

Fiskerinæringen blir stilt overfor stadig strengere krav om redusert påvirkning av sårbare bunnhabitat, ikke minst i arbeidet med miljøsertifisering av norsk fiske etter MSC-standarden. I andre sertifiseringsordninger, som svenske KRAV, er det vedtatt å ekskludere all fisk som er fisket med bunntål, med unntak av reker. Dette illustrerer at det er nødvendig å være føre var i forhold til disse prosessene.

Fiskebåt aksepterer at våre omgivelser forventer en konstruktiv tilnærming til verneprosessene fra fiskerinæringens side. Samtidig er det ikke alltid like lett å se verneinteressenes forståelse og aksept for næringslivets legitime interesser. Spørsmål knyttet til vern av bunnhabitater er i stor grad preget av følelser og skjønnhetsvurderinger, og i liten grad av faktabasert kunnskap om fiskeriene og bunnhabitatenes. Fiskebåt mener at det i spørsmålet om vern av bunnhabitater er viktig å få frem at høsting av naturressurser, både på sjø og land, innebærer en påvirkning av økosystemet. Ved høsting fra havet skjer denne påvirkningen uavhengig av om redskapen berører bunnen eller ikke. For å sette det litt på spissen kan det ofte være vanskelig å forstå det sterke engasjementet når det gjelder berøring av havbunnen under utøvelsen av fisket, sammenlignet med engasjementet når det gjelder påvirkning av naturen ved aktivitet på landjorden.

Fiskebåt er positiv til å medvirke til tiltak som reduserer skade på bunnhabitater. Vi mener samtidig at slike tiltak bør ta utgangspunkt i de internasjonale retningslinjene som er utarbeidet for vurdering av behov og omfang av vernetiltak. Det vil i første rekke si FAOs "International guidelines for the Management of Deep-Sea Fisheries in the High Seas", som kyststater i henhold til art. 9 kan anvende i sine nasjonalsoner. Fiskebåt viser også til at det i FAOs retningslinjer (art. 42) er satt kriterier for å identifisere om det aktuelle området er et sårbart marint økosystem, og om det foreligger en risiko for signifikant negativ påvirkning av det aktuelle området. Disse kriteriene er:

- unikhhet, sjeldenhet (habitat hovedsakelig bestående av stedeegne arter, habitat kritisk for truede arter, unike gyte- eller oppvekstområder for saktevoksende/langtlevende arter)
- funksjonelt særegent habitat (av stor betydning som oppvekstområde for særskilte arter)
- sårbarhet (habitat spesielt følsomt for langsiktig degradering fra menneskelige aktiviteter)
- livshistorie-karakteristika ved habitatet som gjør gjenoppbygging vanskelig
- strukturell kompleksitet

I henhold til art. 46 i retningslinjene skal et økosystems sårbarhet vurderes for hver av disse enkeltvis eller i kombinasjon, og de enkelte kriteriene skal veies i forhold til dets relative bidrag til lokasjonens sårbarhet. Fiskebåt mener at dagens vurderinger av vern av bunnhabitat i ulike fora i for stor grad har vurdert truetthet og sårbarhet ut ifra hvilke fiskeredskaper som hovedsakelig kan tenkes brukt i området, og om disse kan gjøre skade på revene. En slik tilnærming fører til at nærmest alle rev/korallforekomster innfrir dette ”vernekriteriet”. Fiskebåt mener at dette ikke er en tilstrekkelig balansert kategorisering. Det står sentralt i FAOs retningslinjer at man skal promotere ansvarlige fiskerier som skaper økonomisk aktivitet, samtidig som man sikrer bevaring av marine levende ressurser og marin biodiversitet, jfr FAOs retningslinjer art 11. Det er nødvendig å balansere bruk og vern av havressursene, og ikke bare verne sårbare strukturer for vernets skyld, og spesielt ikke dersom habitatet synes å ha tålt eventuell eksisterende og historisk fiskeriaktivitet godt. Det er med andre ord ”significant adverse impact” på ”vulnerable marine ecosystems” vernebeslutninger skal forhindre, ikke ”enhver” skade fiskeredskaper kan gjøre på ”ethvert” rev av en viss størrelse.

Det er en rekke fiskerier i Norge som ikke bare kommer i berøring med koraller i forbindelse med den daglige aktivitet, men som med overlegg foregår på korallbunn fordi det er der fiskerne erfaringsmessig finner størst mengde av målarten. Spesielt gjelder dette for linefisket, og dels garnfisket, rettet mot brosme, lange, uer og blåkkeite. Dette illustrerer at en tilnærming der fiske i prinsippet ikke skal skje på korallbunn vil kunne ha dramatiske konsekvenser for store deler av norsk fiskerinæring, og ikke bare for trålfiske som har fått størst oppmerksomhet så langt. Fiskebåt viser i denne forbindelse til at for eksempel NEAFC har vedtatt at områder som stenges for å verne sårbare bunnhabitater skal gjelde alt fiske som berører havbunnen.

Fiskebåt har lenge etterlyst en klargjøring av hvilken strategi Norge vil følge, både nasjonalt og internasjonalt, når det gjelder vern av bunnhabitater. Det pågår løpende prosesser i internasjonale organisasjoner og fora om disse spørsmålene, og det er viktig å ha en klar strategi. Det er ikke mange år siden FNs generalforsamling, tilsynelatende ved et uhell, nesten forbød all bunntråling for å verne bunnhabitater. Dette spørsmålet er samtidig forventet å komme opp igjen som sak i FNs generalforsamling i 2016, og det er viktig at norske myndigheter er godt forberedt i forhold til disse prosessene. Fiskebåt vil komme tilbake til dette spørsmålet i en egen henvendelse til Nærings- og fiskeridepartementet.

2. Fiskeridirektoratets høringsforslag

Fiskeridirektoratet viser til at beskyttelsen av korallrev er bygd opp med tre nivåer i Norge:

- Det øverste nivået er den særskilte beskyttelsen som 9 korallrevområder er gitt i forskrift om utøvelsen av fiske § 66, andre ledd.
- Det nest høyeste nivået er plikten til å utvise særlig aktsomhet ved fiske i nærheten av kjente forekomster av korallrev, sammen med forbudet mot å ødelegge rev med hensikt, jf. forskrift om utøvelse av fiske § 66, første ledd.
- Det siste beskyttelsesnivået retter seg mot forekomster som ikke er kjente, og er hjemlet i forskrift om regulering av fiske med bunnredskap i norske fiskerijurisdiksjonsområder. Ved overskridelse av fastsatte terskelverdier for bifangst av levende korall og svamp skal

det sendes rapport til Fiskeridirektoratet, samtidig som fartøyet skal flytte seg minst 2 nautiske mil før fisket kan fortsette. I denne forskriften er det også et generelt forbud mot å fiske med bunnredskap på større dyp enn 1000 meter.

Fiskebåt viser til at den aktuelle høringen dreier seg om å styrke beskyttelsen på det øverste nivået. Fiskeridirektoratet skriver at det er etablert nasjonale miljømål for å ta vare på naturmangfoldet, og at gjennomgangen som er gjort har til hensikt å etablere beskyttelse av et representativt utvalg korallområder. Fiskeridirektoratet foreslår at 10 nye korallrevområder vernes, i tillegg til de 9 korallrevområdene som allerede er vernet. Det har hittil kun vært trål og snurrevad som har vært forbudt å bruke i de vernede områdene, men Fiskeridirektoratet foreslår nå at det i noen få områder også vil være forbudt å fiske med garn, line og teiner. Fiskeridirektoratet konkluderer på bakgrunn av sporingsdata med at konsekvensene for fiskeriene av de forslagene som fremmes er svært begrensede.

Fiskebåt vil gi Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet ros for en oversiktlig og ryddig høringsrunde. Rapporten som er utarbeidet gir en god beskrivelse av de enkelte områdene som foreslås vernet. Samtidig har kart over fiskeriaktiviteten i området gitt god mulighet til å vurdere hvilke konsekvenser forslagene har for fiskerinæringen.

Fiskebåt er positiv til at det ble gitt anledning til å kommentere rapporten fra Havforskningsinstituttet før det endelige høringsforslaget ble utarbeidet. Fiskebåt hadde to hovedinnvendinger til rapporten. Vi mente at det var uheldig å forby line- og garnfiske i området som var foreslått vernet på Storneset, og vi ønsket en justering av det stengte området på Aktivneset for å bevare et viktig trålfelt. Fiskebåt er tilfreds med at Fiskeridirektoratet er enig i disse innvendingene, og har korrigert dette i det endelige høringsforslaget.

Fiskebåt kan derfor slutte seg til alle forslagene slik de foreligger i Fiskeridirektoratets høringsnotat til vern av korallrevområder.

3. Forskriftene om vern av bunnhabitater

Fiskeridirektoratet viser til at korallrevvernet er hjemlet i utøvelsesforskriften § 66 og i forskrift om regulering av fiske med bunnredskap i Norges økonomiske sone, fiskerisone ved Jan Mayen og i fiskevernsonen ved Svalbard. Utøvelsesforskriften § 66 er plassert i kapittel XIII om Beskyttelse av korallrev.

Fiskebåt viser til at det i arbeidet med å resertifisere nordøstarktisk hyse og torsk i henhold til MSC-standarden har oppstått en diskusjon om hva som egentlig er vernet av koraller. Dette har forsinket prosessen så mye at norsk fiskerinæring har vært nødt til å be om en utvidelse av gjeldende MSC-sertifikater.

WWF har kritisert at Det norske Veritas (sertifiseringsorganet) omtaler at «*alle kjente forekomster av koraller*» er beskyttet i norske farvann i henhold til utøvelsesforskriften. WWF peker på at lovverket det vises til bare innbefatter kjente korallrevforekomster, altså harde koraller, og ikke bløte koraller (korallhager).

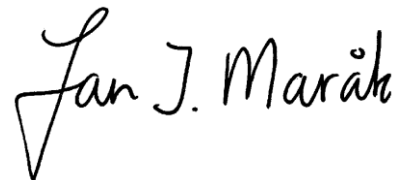
Fiskebåt mener at dette blir litt semantikk, ettersom alt av koraller i de stengte områdene vernes, enten de er harde eller bløte. I tillegg er bløte koraller gitt et vern gjennom forskrift om regulering av fiske med bunnredskap. For å unngå lignende episoder i fremtiden mener Fiskebåt at det kan være hensiktsmessig å endre forskriftstekstene og plasseringen av bunnhabitatvernet.

Fiskebåt vil konkret foreslå at tittelen til kapittel XIII i utøvelsesforskriften endres til «Beskyttelse av sårbare bunnhabitater, i stedet for «Beskyttelse av korallrev». Videre at § 66 endres til «Forbud mot å drive fiske i nærheten av kjente bunnhabitatområder». Fiskebåt mener i tillegg at innholdet i forskrift om regulering av fiske med bunnredskap i norske fiskerijurisdiksjoner (J-128-2011) tas inn i utøvelsesforskriften under kapittel XIII.

Vennlig hilsen
FISKEBÅT

Audun Maråk

Jan Ivar Maråk

Kopi: Nærings- og fiskeridepartementet
Norges Fiskarlag